

КРОС-КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

Ющишина Лариса

Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк

Посилення глобалізаційних процесів в світовій економіці суттєво підвищує значимість крос-культурного чинника у міжнародному бізнесі. Це відбувається з кількох причин. По-перше, інтернаціоналізація та інтеграція виробничих процесів призводить до тіснішого спілкування між різними культурами, які представлені в міжнародних компаніях. Компанії здебільшого оперують на міжнародному ринку, маючи підрозділи та партнерів у різних країнах і представників різних культур, що співпрацюють на постійній основі. По-друге, міжнародна міграція населення сприяє формуванню різноманітних робочих колективів з представників різних культур і вимагає розуміння та уважності до культурних особливостей кожного працівника.

Крім того, в умовах глобалізації міжнародні компанії стикаються з крос-культурними аспектами взаємодії з клієнтами та партнерами з різних країн. Розуміння культурних відмінностей може визначати успіх або невдачу бізнес-відносин.

Як зазначає А. Капліна: «професійними рішеннями крос-культурних проблем можуть стати ефективне управління знаннями та людськими ресурсами, використання віртуальних команд, розвиток бікультурних навичок» [2, с.72].

Для міжнародних компаній стає важливим розвивати крос-культурну компетенцію серед свого персоналу та приділяти увагу аспектам культурної чутливості при веденні бізнесу на міжнародному рівні.

Так, сучасні менеджери у сфері міжнародних економічних відносин мають бути особливо освіченими та чутливими до крос-культурного впливу на різні аспекти діяльності компаній. Менеджери повинні розуміти, як культурні відмінності впливають на стратегічне планування, прийняття рішень та управління різними галузями діяльності транснаціональних корпорацій. Культурні особливості країн можуть впливати на реакцію споживачів на продукцію таких компаній, їхню репутацію та взаємодію з урядами та іншими зацікавленими сторонами. Знання культурних особливостей допомагає менеджерам створити сприятливе середовище для співпраці та спільної роботи між

працівниками з різних культур. Вони повинні враховувати різні підходи до мотивації працівників та керування персоналом у різних країнах.

Розуміння культурних відмінностей допомагає у вдосконаленні комунікаційних стратегій та уникненні непорозумінь та конфліктів. Менеджерам слід вивчити культурні особливості міжособистісного спілкування, стилів ведення переговорів та культурних норм у бізнес-спілкуванні.

Розуміння культурних відмінностей допомагає знаходити спільне рішення та домовлятися про компроміс у переддоговірних, договірних та після договірних процесах. Менеджерам слід враховувати культурні контексти та використовувати їх у переговорах та укладанні угод.

Архітектоніка крос-культурного менеджменту, що являє собою систематизовану структуру та організацію підходів, методів та інструментів, що використовуються для управління культурно-різноманітними організаціями або тими, що мають справу з різними культурами, зумовлює необхідність розробки стратегій, які враховують культурні аспекти та дозволяють адаптувати бізнес-процеси до різних культурних контекстів.

На думку О. Ареф'євої : «елементи архітектоніки крос-культурного менеджменту опосередковано визначають рівень конкурентоспроможності підприємства, що сформовані через систему причинно-наслідкових зв'язків між сторонами у крос-культурному полі [1, с.20].

Дослідження крос-культурного поля є важливим напрямом не лише в сучасній соціальній та міжкультурній психології, а також у менеджменті та бізнесі. Це дозволяє краще розуміти взаємодію між людьми з різних культурних контекстів та її вплив на різноманітні аспекти життя та діяльності.

У крос-культурному полі відбуваються різноманітні культурні взаємодії, такі як комунікація, взаєморозуміння, конфлікти, адаптація до нових культурних середовищ та сприйняття культурних відмінностей. Дослідження крос-культурного поля допомагає розуміти, як ці культурні взаємодії впливають на організаційні процеси, міжнародні бізнес-відносини та результативність управління у міжнародному контексті. Такі дослідження спрямовані на вивчення різниць у цінностях, уявленнях, переконаннях, способах сприйняття та поведінки між різними культурами.

Аналізуючи чинники, які впливають на якість міжкультурного обміну інформацією та ефективність спілкування між представниками

різних культур, можна виокремити кілька ключових аспектів, таких як мовні бар'єри, різні стилі комунікації, культурні стереотипи і упередження, культурні норми та цінності, навички міжкультурного спілкування. Такі культурні різниці необхідно брати до уваги при розробці стратегій та виконанні бізнес-процесів в міжнародному контексті. Компанії, які успішно враховують культурні аспекти у своїй діяльності, мають більше шансів на досягнення успіху на міжнародних ринках. Їх ґрунтовне вивчення дозволить розкрити складність міжкультурної комунікації та сприятиме розробці стратегій для поліпшення якості міжкультурного обміну інформацією та ефективності спілкування між представниками різних культур.

Культурні фактори впливають на стратегічне планування та вибір ринків для розвитку, маркетингові стратегії, а також на розробку продуктів та послуг. Компанії повинні адаптувати свої стратегії до місцевих культурних умов та враховувати різниці у споживчих уподобаннях та поведінці споживачів. Зі свого боку, управління крос-культурними командами вимагає розуміння та уважності до різниць у цінностях, підходах до роботи, менталітетах та очікуваннях. Ефективне керівництво в таких умовах вимагає розвитку культурної чутливості та адаптації до різноманітності. Особливі навички, такі як емпатія, відкритість до інших культур, активне слухання та гнучкість у сприйнятті інших точок зору, є важливими для успішного міжкультурного спілкування. Так само, різниці у стилі комунікації, відношеннях до часу, уявленнях про ієрархію та інші культурні фактори можуть впливати на успішність міжнародних переговорів та спілкування з партнерами, клієнтами та постачальниками. Розуміння та використання культурних різниць управлінських команд допомагає створити більш ефективні та інноваційні рішення.

Тому розвиток крос-культурної компетентності, що охоплює вивчення стратегій та методів для адаптації до різних культурних середовищ та набуття навичок культурної чутливості, є важливим аспектом для успішної діяльності сучасного менеджера в глобальному бізнес-середовищі.

1. Ареф'єва О. В. Крос-культурний менеджмент як детермінанта формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 19–22.

2. Капліна А. І. Крос-культурний менеджмент у сформованій культурі комунікацій. *Агросвіт*. 2023. № 9–10. С. 71–76.